

Život jako „jev“ / Život – jako „hra“?

Psát o životě, ať už svém nebo jiných, a už dokonce o životě vůbec, znamená především ten život interpretovat. Čím je vlastně onen „život“? Je to jen soubor tzv. životních jevů a projevů, anebo je to samostatná, svébytná skutečnost, kterou poznáváme, teprve když se nám podaří proniknout až za ty jevy a projevy? Odedávna byl život spojován s duší; dnešní psychologie však s duší vůbec nepočítá, nepovažuje ji za skutečnost, ale omezuje se na „duševní jevy“. Měli bychom podobně také sám život škrtnout jako dávný předsudek a zůstat jen u životních jevů a projevů? Je také život – podobně jako duše – pouhým zdáním, zatímco skutečné jsou jen „atomy a prázdno“, jak to říkali starořeční atomisté? Anebo je život jen jakási „hra“, na kterou si „hrají“ neživé atomy? A je taková hra čímsi skutečným – anebo se nám to jako „skutečnost“ pouze „jeví“, jenom se nám to „zdá“? Ale kdo jsme to ti „my“, komu se to „jeví“, komu se to „zdá“? Vždyť my si také připadáme jako živí, takže bychom tedy i my měli být pouhým zdáním, a pouhým zdáním by měl být i náš život. Ale komu bychom se pak vlastně mohli „jevit“ či „zdat“? – Kam nás to tento pokus o interpretaci života zavedl? Není to dost přesvědčivý doklad toho, že jsme se od počátku vydali špatnou cestou, nesprávným směrem? Kde je však chyba? V čem spočívá?

(Písek, 101204-1.)